

Slovo k povzbuzení na neděli 29. září 2024, na 26. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Nm 11,25-29; Ž 19; Jak 5,1-6; Mk 9,38-48

Milé sestry, milí bratři,

dnešní **evangelijní** úryvek můžeme rozdělit **na tři části**. **První** je Kristova reakce na obavu učedníků vyslovenou apoštolem Janem, že také ještě někdo další a cizí vyhání zlé duchy Ježíšovým jménem. Za **druhou** část můžeme považovat Ježíšova slova o podání číše vody Kristovým učedníkům a o hrozném údělu těch, kteří svedou i jednoho z Kristových nepatrných. **Třetí** část pak tvoří několik rad, co činit, když nás pokouší a k odpadnutí od živého Boha svádí naše ruka, noha či oko.

Ačkoli dnešní **starozákonní čtení** z knihy Numeri zaměřuje naši pozornost zejména na první ze zmíněných částí, zkusme se krátce zamyslet **nad všemi třemi**. Třeba formou několika málo střípků, snad podnětů k rozjímání...

Začněme Kristovou reakcí na obavu apoštolů, že **ještě někdo jiný** – kromě nich – vyhání zlé duchy Ježíšovým jménem. «Nebraňte mu! Přece žádný, kdo ve jménu mém vykoná zázrak, nemůže pak hned o mně mluvit špatně. Kdo není proti nám, je s námi» slyšíme z Kristových úst. Aniž bychom zabíhali do podrobností a aniž bychom hledali vysvětlení, proč u Matouše a Lukáše v podobné situaci máme zaznamenanou Ježíšovu vlastně opačnou reakci («kdo není s námi, je proti nám»), můžeme Kristovo slovo v Markově podání («kdo není proti nám, je s námi») vnímat jako velmi **aktuální**. Zvláště pokud ono konání zázraků «v Ježíšově jménu» pochopíme **v širším**, snad **i v nadkonfesijním** smyslu: Jako konání dobra, jež je vždy nějak zázračné a často i za-zračné, ve jménu **Boha**, ve jména **dobra**, ve jménu **spravedlnosti** a **milosrdenství**.

Aktuální je Kristova reakce proto, že v nás lidech neblahá **tendence negovat dobro** bohužel **je**. Je v nás sklon znegovat dobro, které dělá **někdo jiný než my**, anebo třeba jen **jinak než my**, anebo (byť jen zdánlivě) **jiným jménem**. A co teprve když nějaké dobro vykoná nějaký náš konkurent anebo nepřítel. Jsme v **pokoušení** takové dobro všemožně očeřovat, nepřijímat, připisovat jeho strůjci zlé úmysly.

Je sice pravda, že někdo může nějaké dobro opravdu konat nějak oportunisticky, skutečnost dobra je často složitější. Ale ani to nic **nemění** na tom, že **dobro je pořád dobro**, a pokud není v nepřekonatelné kolizi s dobrem podstatnějším, **je škoda je ničit**. A navíc platí, že naše soudy jsou často ovlivněny různými předsudky, stereotypy pohledu na druhého člověka. Svými negacemi tak můžeme **znehodnotit**, **poničit** či dokonce **zničit** nějaké skutečné a i nezištné dobro. «To tak žárlíš kvůli mně?» by se proto i nás mohl zeptat Mojžíš. „**Ne, kvůli sobě**“ bychom museli možná popravdě odpovědět.

Bylo by proto dobré **přestat žárlit** na druhé, konají-li nějaké **dobro**, třeba i jiné anebo jinak než my, ale přesto dobro. Vždyť **každé** skutečné dobro **vyhání zlé duchy** z tohoto nemocného světa. Žádné dobro proto **nemůže být** ze své povahy **protikřesťanské**. Bůh je plností dobra a Kristus jeho (každým) novým „**vtělením**“ do tohoto světa. Každé dobro je nějakou **přítomností Boha**, Boží přítomností Krista.

Raději **se radujme** z každého dobra vykonaného i druhými lidmi a hlavně mu **nebraňme**. Protože platí, že kdo není proti dobru, je s dobrem, a tím pádem také **s Kristem**.

A konečně vždy je lepší se **zaradovat z dobra**, které by se třeba nakonec jako dobro až zas tak neukázalo, než abychom nějaké skutečné dobro svou žárlivostí zničili v samém zárodku, a tak Krista znovu křižovali...

Druhá část dnešního evangelijního úryvku je možná ještě **závažnější**. Slyšíme Kristova nebyvale tvrdá slova: «Kdo by svedl ke hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří ve mne, pro toho by bylo lépe, aby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře». I je můžeme

zobecnit, parafrázovat a rozvést: Kdo by svým chováním či slovem svedl někoho ke hříchu, odvedl od dobra, odvrátil od Krista, vyhnal z církve jednoho z nepatrných, bylo by pro něj lépe, aby (v tu chvíli) snad ani nebyl.

Pohoršení maličkých je bezpochyby jedním z největších hříchů. Ač řecké *skandalon* má jinou etymologii, české „**pohoršení**“ ve smyslu „**učinění horším**“ je v tomto ohledu výmluvné. Nikdo **nemá právo** druhé **činit** svým jednáním **horšími**.

Samozřejmě, každý člověk je **svobodný** a je-li **dospělý**, pak je předně sám **zodpovědný** za svůj život. Nicméně stejně tak platí, že jsme svou vztahovostí navzájem **propojeni**, navzájem se **ovlivňujeme**. «Žádný člověk není ostrov sám pro sebe, každý je kus nějakého kontinentu, nějaké pevniny» je známý a tolikrát citovaný výrok Johna Donna. Každý z nás by se tudíž měl také ptát, jaký **vliv** má jeho vlastní jednání **na druhé**, co způsobí spoluobytelům jeho ostrova a pevniny. Zvlášť pak jaký vliv má na nedospělé, na děti anebo jinak slabé a bezbranné v jeho okolí. Čím více je člověk **dospělejší**, tím více se musí také ohlížet, brát ohled na druhé, na své bratry a sestry, a na svět kolem sebe. Ostatně i sám svatý Pavel říká, že nějak silně **musí brát ohled** na ty slabší.

Druhé čtení nám k tomu – dost expresivně – připomíná jednu oblast, v níž můžeme **obzvlášť pohoršit** druhé a odvrátit je do Boha, ba vyhnat z církve. Bezuzdným **hromaděním majetku na úkor druhých**. Nedání spravedlivé mzdy, obohacení se na úkor druhých či jakákoli skutečná nespravedlnost, zvlášť v majetkových věcech, je už ve Starém Zákoně jedním **z hříchů do nebe volajících**. Svatý Jakub to jen opakuje, navíc s poukazem na ještě větší absurditu, když něco takového činí křesťané, kteří věrou ví o krátkosti času, kteří jsou si vědomi posledních dnů, v nichž žijí.

Jistě, i tato oblast je **složitější**. Není jen chudoba nezaviněná a nepřekonatelná. Ale je také chudoba nějak **zaviněná**, nenutná, uměle vytvořená. A to tehdy, když se člověk rozhodne žít jen z práce a potu druhých, na jejich úkor, a vlastně si užívat bohatství svého **nicnedělání**. I to pohoršuje všechny poctivě a těžce si na živobytí vydělávající, a to oprávněně.

Což ale nic nemění na tom, že sobecké **bohatství**, zejména hmotné, **bohatství na úkor** zbytku a založené na **nespravedlnosti**, jednotlivců i společnosti, je doslova **pohoršujícím** a do nebe volajícím hříchem. Stačí se zeptat opravdu chudých...

Poslední střípek se týká Ježíšovy výzvy **k sekání rukou a nohou a vylupování očí**, pokud nás tyto svádějí **k hříchu**. Církvev – Bohu díky – nikdy beze zbytku nepřijala doslovný výklad této pasáže. Podobná praxe, kdykoli se v dějinách vyskytla, byla spíše zamítána.

Jak tedy slova Pána Ježíše **číst**?

Možná tak, že především zdůrazňují vše převyšující **hodnotu Boha a přátelství s ním**, pro což by měl člověk ze svého života postupně **odstraňovat** vše, co opravdové přátelství s Bohem ničí.

Pokud by někdo přeci jen trval aspoň na nějaké míře **doslovnosti**, pak může slovu Pána Ježíše snad rozumět tak, že **platí**, ale jen jako **poslední možnost**. S tím, že vždy je zde naštěstí ještě možnost jiná, lepší: Danému pokušení ruky, nohy či oka prostě **nepodlehnout**...

Milé sestry, milí bratři, zkusme si něco z dnešního biblického slova odnést.

Nejprve stále aktuální výzvu, **abychom se radovali z jakéhokoli skutečného dobra**, které konají ostatní lidé. Neničme, nekažme takové dobro a nebraňme mu svou žárlivostí.

Zadruhé výzvu, **abychom brali ve všem**, co jsme, co konáme a jak žijeme, **ohled na druhé**. Nebuďme jim příčinou pohoršení, zvlášť dejme pozor na svou chamtivost, lakotu, nespravedlnost a bohatství, které by se nechtělo dělit, ale také na bezohledné příživnictví. Ty pohoršují zvlášť, sobecká nespravedlnost je hříchem do nebe volajícím.

A do třetice si připomeňme, jak velkou hodnotou je **přátelství člověka s Bohem**. Nic ji nevyrovná, neboť přátelství s Bohem má potenciál prodchnout a zbožštit i vše ostatní...